

ЗВІТ

***ПРО РОБОТУ ОБЛАСНОГО
МЕТОДИЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ
БІБЛІОТЕК ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ***

ЗА 2018 РІК

Діяльність бібліотек обласного методичного об'єднання (МО) протягом звітнього року була спрямована на сприяння розвитку та вдосконалення основних методів і форм бібліотечної та бібліографічно-інформаційної діяльності; виявленні, вивченні, узагальненні та популяризації кращого інноваційного досвіду роботи; координації діяльності бібліотек вишів та їх взаємодії з книгозбірнями інших систем і відомств в організації підвищення кваліфікації бібліотечних працівників.

Бібліотеки обласного методичного об'єднання поступово змінювали традиційні функції, трансформуючи весь комплекс послуг для якомога повнішого задоволення потреб різних категорій користувачів.

Впровадження та застосування інформаційних комунікативних технологій, еволюція діяльності в напрямку створення електронної інформації, поєднання традиційних і електронних фондів, поява нових форм обслуговування користувачів зумовили потребу в удосконаленні управління бібліотек ЗВО обласного методичного об'єднання.

Науково-технічна бібліотека ІФНТУНГ як науково-методичний центр здійснювала різнопланове організаційно-методичне керівництво бібліотеками у напрямках: підвищення якості роботи бібліотек, надання консультативної допомоги, впровадження інноваційних методів діяльності, популяризації передового досвіду провідних бібліотек, розробка методичних рекомендацій, аналіз діяльності та інше.

Основними завданнями обласного методичного центру завжди було:

- нормативно-правове забезпечення діяльності університетських бібліотек;
- вивчення та впровадження нових інноваційних бібліотечно-інформаційних технологій в практику роботи бібліотек методоб'єднання;
- формування та використання інформаційної бази даних про бібліотечний досвід виявлення інформаційних потреб і задоволення запитів бібліотечних працівників для розвитку професійної діяльності;
- організація безперервної професійної освіти бібліотечних працівників обласного методичного об'єднання;
- аналітична діяльність;
- науково-методичний супровід атестації працівників.

Щоквартально проводилися засідання методичного об'єднання бібліотек закладів вищої освіти, де розглядалися не лише заплановані питання, але й ті, що виникали в процесі роботи та управління.

Проведено засідання обласного методичного об'єднання на теми:

- **УДК в умовах трансформації фондів бібліотек закладів вищої освіти України**
(Науково-технічна бібліотека ІФНТУНГ)
- **Масова робота в бібліотеці ІФНМУ: традиції та нововведення**
(Бібліотека Івано-Франківського національного медичного університету)
- **Інформаційно-бібліографічне обслуговування користувачів: стан, проблеми, їх вирішення**
(Наукова бібліотека ПНУ ім. В. Стефаника)

Зважаючи на велику кількість виникаючих запитань про пересистематизацію фондів і каталогів, розміщення фондів у вільному доступі тощо, для напрацювання узгодженої політики щодо впровадження УДК в бібліотеці, на базі науково-технічної бібліотеки ІФНТУНГ відбулося планове засідання обласного методичного об'єднання **«Універсальна десяткова класифікація в умовах трансформації фондів бібліотек закладів вищої освіти України»**. Під час спілкування було обговорено багато важливих тем, що стосуються класифікаційної системи, визначено напрями подальшої спільної діяльності бібліотечних

працівників, прийнято рішення щодо нагальних проблем, які виникають у процесі індексування документів за УДК.

Наступною темою, яка об'єднала бібліотекарів університетських книгозбірень стала культурно-просвітницька робота. Із досвідом роботи бібліотеки Івано-Франківського національного медичного університету бібліотекарі методичного об'єднання ознайомились на черговому засіданні **«Масова робота в бібліотеці ІФНМУ: традиції та нововведення»**.

Основна увага акцентувалася на необхідності створювати та постійно підтримувати позитивний імідж бібліотеки, а масова робота є однією з основних складових цієї діяльності. Присутні ознайомились з цікавим досвідом організації та проведення масових заходів, які вразили різноманітністю форм, креативністю та неймовірним творчим підходом.

Варто відзначити, що керівництво університету велику увагу приділяє культурно-просвітницькій діяльності бібліотеки, тому така співпраця та взаєморозуміння приносять плідні результати – користувачі із задоволенням приходять до бібліотеки не тільки вчитися, але й відпочивати, відвідуючи творчі зустрічі з цікавими людьми, вистави, вечори, диспути.

Своєрідний презентаційний фотозвіт про таку важливу діяльність бібліотеки, також включав і інформацію про проведення Днів кафедр, матеріали яких у мультимедійному форматі подані на бібліотечному сайті та є доступними для всіх бажаючих.

В обговоренні даного питання взяли участь також представники бібліотек методичного об'єднання, які також поділилися інформацією про власний досвід роботи в цьому напрямку.

Важливою темою обговорення бібліотекарів університетських книгозбірень була бібліографічна діяльність. Із досвідом роботи Наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника бібліотечні працівники МО мали нагоду ознайомитися на засіданні за темою **«Інформаційно-бібліографічне обслуговування користувачів: стан, проблеми їх вирішення»**.

Велика увага акцентувалася на необхідності інформаційних змін, коли бібліотеки все більше еволюціонують від традиційних форм роботи до більш сучасних, використовуючи новітні технології: удосконалюють інформаційні послуги, створюють нові інформаційні продукти та забезпечують дистанційний доступ до них, обслуговують користувачів в інтерактивному режимі.

Основним напрямом такої діяльності Наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника є якісне, оперативне забезпечення інформаційних потреб користувачів, та використання різноманітних інформаційних ресурсів, зокрема, довідково-бібліографічного апарату бібліотеки.

Велику увагу було приділено організації **підвищення кваліфікації** працівників бібліотек методичного об'єднання, яке відзначалося постійним пошуком і впровадженням інновацій, зумовлених викликом часу і перспективами розвитку освітніх технологій. Щорічно розробляючи плани та тематику занять з підвищення кваліфікації працівників, керівний склад бібліотек та Науково-технічна бібліотека як методичний центр намагалися, щоб навчання було диференційованим, задовольняло потреби усіх ланок бібліотечного персоналу, мало елементи аналізу та будувалось на передовому й інноваційному бібліотечному досвіді.

Підвищенню кваліфікації працівників бібліотеки сприяє участь у Днях фахівців, науково-практичних конференціях, семінарах, презентаціях книг, які проводились в бібліотеках ЗВО обласного методичного об'єднання.

З метою обміну досвідом та підвищення кваліфікації співробітників методичного об'єднання бібліотек закладів вищої освіти, була організована робота міжвузівських секцій. Використовувалися різноманітні засоби для формування і розширення професійного світогляду бібліотечних працівників. Це і традиційні, випробувані часом форми, і нові, сучасні, інтерактивні. Однією з найбільш розповсюджених традиційних форм підвищення компетентності, що дозволяє різнобічно і планомірно висвітлювати питання теорії і практики бібліотечної діяльності є **семінари**, спрямовані на глибоке вивчення досвіду, теоретичне його осмислення, вироблення практичних рекомендацій.

Так за звітний рік відбулись засідання **4-х секцій основних відділів бібліотек ЗВО:**

- з питань обслуговування користувачів;
- з питань інформаційних технологій;

- з питань інформаційно-бібліографічної діяльності;
- з питань формування та збереження фондів.

На базі науково-технічної бібліотеки ІФНТУНГ відбулося **засідання секції з питань обслуговування користувачів**, в рамках якого було організовано **семінар «Сучасному користувачу – сучасний рівень обслуговування»**. Бібліотечне обслуговування – це відкрита багаторівнева підсистема бібліотеки з надання різноманітних інформаційних послуг, орієнтована на користувачів. Поява інформаційних продуктів пов'язана зі змінами інформаційних потреб користувачів, саме веб-сайт бібліотеки відіграє важливу роль у розміщенні інформаційного контенту, надає доступ до інтерактивних ресурсів, виступає головним інструментом інформування користувачів про продукти і послуги. За допомогою флеш-технологій користувачі можуть переглядати зміст кожної книги з віртуальної виставки. Реалії сучасного життя спонукають науково-технічну бібліотеку до постійного пошуку нових форм і технологій роботи з користувачами, вимагають бути націленими на якісні зміни відповідно їхніх потреб. Ці зміни можливі за рахунок надання актуальних електронно-бібліотечних послуг користувачам, що забезпечать їм можливість легко, швидко та в зручний час отримувати інформацію, знання й ресурси незалежно від місця перебування.

Професійне спілкування між колегами бібліотек методоб'єднання сприяло обміну інформації. Бібліотечні фахівці поділилися накопиченим досвідом і на основі даної інформації визначили проблеми та пріоритети в даному напрямку роботи.

«Web-сайт – складова частина іміджу бібліотеки» - саме під такою назвою відбувся семінар в рамках **засідання секції з питань інформаційних технологій** в бібліотеці Івано-Франківського національного медичного університету. Веб-сайти дають виняткову можливість бібліотекам закладів вищої освіти розширювати свою діяльність, охоплюючи все більшу кількість користувачів, а також презентувати себе та свої здобутки, створюючи собі позитивний імідж. Перевагою веб-сайтів є те, що бібліотеки можуть не лише краще забезпечувати інформаційні потреби користувачів, а й представляти на розгляд широкому загалу свої інформаційно-аналітичні продукти, знайомити з послугами, які вони надають, та інформувати про свою діяльність. Веб-сайти надають доступ до інформації віддаленим користувачам. Тому це питання є актуальним як ніколи. На семінарі було розглянуто низку питань, що стосуються відкриття нових рубрик на сайті, його наповнення, зокрема аналізувався розділ нових надходжень, аналіз ефективності сайту та ін. Слід відзначити потребу у подальших дослідженнях способу організації бібліотечних веб-сайтів, розробленні рекомендацій, які би врахували найкращий досвід і сприяли його впровадженню в інших бібліотеках.

Змістовна зустріч та професійне спілкування колег збагатили учасників досвідом та новими ідеями.

В рамках засідання секції з питань формування та збереження фондів відбулася дискусія на тему *«Використання традиційних карткових каталогів у період інформатизації суспільства»* на базі Наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Темою дискусії була проблема використання традиційного паперового каталогу чи сучасного електронного. В процесі підготовки до дискусії було проведене опитування серед студентів, щоб дослідити скільки абонентів віддає перевагу паперовим каталогам та картотекам, а скільки за електронний каталог. Проведене опитування засвідчило про те, що студенти віддають перевагу як паперовому так і електронному каталогу.

Над аргументами на користь тієї чи іншої позиції також міркували фахівці бібліотек методичного об'єднання (науково-технічна бібліотека ІФНТУНГ, бібліотека ІФМНМУ), які дійшли висновку, що на даному етапі і в майбутньому важливим буде поєднання традиційних (паперових) та електронних методів пошуку інформації.

На засіданнях секцій бібліотекарі МО знайомились зі шляхами й підходами до модернізації змісту бібліотечної діяльності, методологією та методикою бібліотечної науково-дослідної роботи, набували власних фахових і комунікативних навичок та умінь з

питань роботи з інформаційними потоками, електронними каталогами та інформаційними ресурсами, що дозволяло кожному з них більш успішно реалізувати знання на своїх робочих місцях. Зосередження зусиль на вивченні передового бібліотечного досвіду, стратегічного бачення організації бібліотечної справи робить можливою для кожного члена колективів бібліотек зробити особистий внесок у розвиток бібліотечної справи, що, в свою чергу, створює додаткову мотивацію для власного фахового зростання.

Підвищення ролі бібліотек ЗВО досягається лише за умови систематичного і цілеспрямованого інноваційного розвитку, спрямованого на пошук можливостей для виробництва нових інформаційних продуктів та послуг, нових інформаційних технологій та освоєння нових форм організації бібліотечної справи. Тому основне завдання університетських книгозбірень - забезпечення повного, якісного та оперативного бібліотечно-бібліографічного й інформаційного обслуговування користувачів згідно з їх інформаційними запитами на основі широкого доступу до бібліотечних та інформаційних ресурсів.

Колегіальний підхід у вирішенні важливих, стратегічних питань надавав можливість поєднувати конструктивні, дієві, професійні пропозиції та стратегії, сприяючи тим самим формуванню єдиних підходів у формуванні бібліотечної справи методичного об'єднання бібліотек закладів вищої освіти у 2018 році.

**Голова обласного методичного об'єднання
бібліотек закладів вищої освіти Івано-Франківської області,
директор науково-технічної бібліотеки ІФНТУНГ**

Я. А . Пилип